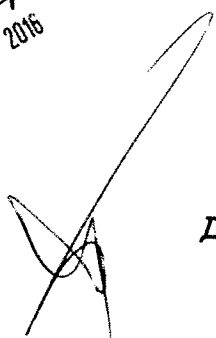

Ур. 7096/16
20 MAY 2016

ДО СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВСС

Д О К Л А Д

СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА ВСС
Датум: 19-05-2016
№-06-ЖН

от

БОГДАНА НИКОЛОВА ЖЕЛЯВСКА,
национално лице за контакт по граждански
дела към Европейската съдебна мрежа по
граждански и търговски дела

относно участие в 59-тата среща на
ЕСМГТД, проведена в гр. Амстердам,
26.04.2016 г.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВСС,

В качеството ми на национално лице за контакт по граждански дела към ЕСМГТД представям настоящи Доклад за посещението на изпратените от българска страна участници относно обсъдените теми и приетите решения.

Срещата на ЕСМГТД се проведе в гр. Амстердам, Холандия в два дни, съответно 25 и 26 април 2016 г. и бе посветена на проблемите по приложението на Регламент 2201 и Хагската конвенция за международно отвлечане на деца от 1980 г.

Първият ден - 25.04.2016 г. бе посветен на двустранни срещи между Централните органи на държавите -членки, на която от наша страна присъстваха колеги от Министерство на правосъдието.

На 26.04.2016 г. от българска страна участваха съдия Валентина Бошнякова, национално лице за контакт по търговски дела към ЕСМГТД, съдия Рената Халбова, член на Националната съдебна мрежа и съдия Богдана Желявска, национално лице за контакт по граждански дела към ЕСМГТД, командировани с решение на ВСС и представителите на Министерство на правосъдието.

Срещата на 26.04.2016 г. протече при следния дневен ред:

1. Откриване на сесията
2. Представяне на доклад от представителите на ЕК за извършената дейност по изработване на различни европейски правни инструменти и събиране на информация от държавите, както и за предстоящите новости.
3. Институции, които подпомагат Централните органи в процедурите за връщане на деца по Хагската конвенция от 1980 г. Дискусия
4. Национално и международно сътрудничество между Централни органи и местни агенции. Добри практики. Представяне практиките на Финландия и Естония. Представяне на Холандския опит. Дискусия
5. Необходимост от уеднаквяване на социалните доклади в различните държави. Практиката на Ирландия
6. Доклад на съдията за връзка от Окръжния съд в гр. Хага, Холандия относно необходимостта от изслушване на децата в случаите на отвличане и направено искане за връщане по реда на Регламент 2201/2003 г. на Съвета и Конвенцията от 1980 г. Дискусия

7. Прилагане на медиацията в процедурата по връщане на деца ХО Хагската конвенция. Унгарският опит. Дискусия

8. Ролята на Централните органи при случаите на миграция на деца, намиращи се в държави - членки. Практическият опит на Чехия. Дискусия

9. Информация за следващите срещи.

По точка 1.: Срещата беше открита от представителите на ЕК.

По точка 2.: Бяха представени приоритентните политики на ЕК.

А/ Подчертано бе, че Регламент 22012003 г. се прилага вече много години, а към настоящия момент се подготвя ревизирана версия с доста изменения, които ще бъдат преимуществено в следното: - отвлеченията на деца - чл. 11, пар. 6, 2 и 8, - чл. 56, - премахването на екзекватурата, - изпълнението на решенията, - сътрудничеството между държавите - членки и другите органи.

Ревизираният регламент ще бъде приет в края на месец юни 2016 г.

Б/ Работи се по брошурите за несъстоятелността. Конкретните промени ще бъдат изпратени на националните лица за контакт по търговски дела, за да дадат мненията си.

В/ Отново се прави проучване на функционирането на Европейския портал за електронно правосъдие.

Г/ Представителите на ЕК посочиха три важни решения на Съда в Люксембург по материята - Ирландия, Австрия и Литва, които ще бъдат изпратени допълнително.

Подчертано бе, че едно от най-важните неща за успешното приключване на случаите е концентрацията на юрисдикция.

Понастоящем към Конвенцията от 1980 г. ся се присъединили 113 държави, през месец юни ще се присъединят Андора и Сингапур, а през ноември Мароко.

Към Хагската конвенция от 1996 г. за родителската отговорност през юли 2006 г. ще се присъедини Норвегия, Сърбия се е присъединила през януари, а Ирландия - през миналата година.

През месец май 2016 г. е предвидена конференция в Малта, на която ще се говори за проблемите с арабските държави.

Хагската конференция е изработила и Практическо ръководство по отношение на Конвенцията от 2007 г. за издръжките.

По точка 3.: Представен бе холандският опит от създаването на Международен център за отвлеченията на деца - неправителствена организация.

Центърът работи в сътрудничество с други органи и организации, функционира от 2009 г. Предоставят се съвети, информация, осигурява се медиация.

Създаден е с решение на Парламента, а се финансира от Министерство на правосъдието. Към Центъра работят много адвокати. Предоставят се съвети на родителите - 24 часа - по телефона или по мейл, работи в сътрудничество с Полицията. Характерно е, че съвети се предоставят и на двамата родители.

На всеки три месеца се организират срещи на представители на Центъра с различни институции, органи и организации, на които се поставят проблемите, възникнали в практиката.

Към Центъра работи Мрежа на доброволци от цялата страна, създадена е и Мрежа от адвокати, първоначално само в Холандия, впоследствие с тенденция да бъде развитие.

Огромно значение се отдава на обучението на служителите, като то е задължително на всеки две години.

Медиацията се провежда в две насоки:

- преди да се отиде в съда - посредством Централния орган и

- след като съдебното производство вече е започнало - посредством Апелативния съд в Хага.

От огромно значение са познанията по езици както на медиаторите, така и на всички други служители.

Предвижда се за в бъдеще да се работи повече относно превенцията.

Отчетено бе, че 213 родители са успели да постигнат разрешаване на спора чрез медиация.

Отчетена бе и ролята на Министерство на правосъдието, което предоставя и осигурява правна помощ и финансиране.

Бе направено изказване от представителите на Чехия, които заявиха, че техният опит е подобен.

По точка 4.:

От представителите на Финландия и Естония бе подчертано, че двете държави непрекъснато си сътрудничат в случаите на международно отвлечане на деца. Дори през месец май 2015 г. е била организирана кръгла маса, посветена на разрешаването на такива случаи между двете държави.

Бе разказан опитът на Централния орган на Холандия, както бе заявено, че се е подобрило сътрудничеството на държавно и международно ниво. Сътрудничеството на национално ниво е започнало когато държавата се е присъединила към Конвенцията от 1996 г. Три пъти годишно се провеждат срещи между всички органи и организации, занимаващи се с тези проблеми, обикновено на тези срещи присъстват представители на не по-малко от 15 институции. Отново бе подчертана необходимостта от обучение.

По отношение сътрудничеството на международно ниво, то е много по-сложно и зависи от много и различни фактори.

Бе проведена дискусия.

Изказаха се представители на Англия и Германия, като последните заявиха необходимостта от подготовка и обучение на лицата по

материята, както и на важността на родителите да бъдат разяснявани правата им.

По точка 5.: Бе представен опитът на Ирландия. В тази държава съществува нарочна Агенция /TUSLA/, която се занимава с малолетните и непълнолетните и със семейните въпроси. Създадена е през 2014 г. и служи за посредник - получава и придвижва изготвените доклади, като съществува споразумение между отделните Агенции относно тяхното изготвяне.

В рамките на тази Агенция е избрана и контактна точка, която разполага с телефон и мейл за постоянна връзка.

Всяка молба, която постъпи в Агенцията, се оценява от социален работник в рамките на 72 часа, а после фактическото изготвяне на докладите отнема до два месеца.

От страна на ЕК бе зададен интересния въпрос дали и необходимо да има стандартизиран формуляр за социалните доклади.

Според представителите на Холандия бе посочено, че би могло да се помисли за това, но при всички положения такъв формуляр трябва да бъде кратък.

От испанска страна бе изказано притеснението, че се получават много искания както за доклади, така и за всякаква друга информация, касаеща деца, които се намират на територията на Испания по реда на Регламент 1206, а редът не е този.

По точка 6.: Бе представен Доклад на съдията за връзка от Окръжен съд, гр. Хага, Холандия относно необходимостта от изслушване на децата в случаите на отвлечане и направено искане за връщане по реда на Регламент 2201 и Конвенцията от 1980 г.

През 2005 г. е създаден специален офис към Окръжния съд в Хага, в който лицата за контакт са трима съдии и тяхната основна дейности

да предоставят консултации на съдиите от страната. Двама от тримата съдии са постоянни, един по заместване. Отделно двама пенсионирани съдии, които работят на половин ден.

Производството по Хагската конвенция от 1980 г. пред съда е регулирано със закон, приет през 2012 г., налице е концентриране на юрисдикция, като компетентен е Окръжният съд в Хага /в състав от 15 съдии/, който е разгледал 30 дела.

Беше представен т.нар. "Шестседмичен план", който на практика работи от 2009 г., но е обективиран в закон през 2012 г. Идеята е делото да се приключи и спорът да се разреши за шест седмици, считано от момента на подаване на молбата. Предвидена е и възможност за медиация, като съдията в един по-ранен момент преди съдебното заседание може да се срещне с родителите и да се опита да я предложи като извънсъдебно разрешаване на спора.

Бе подчертано, че от изключителна важност е да бъде изслушано детето, при съобразяване на чл. 12 от Конвенцията за правата на детето. Необходимата за това възраст е 8 години.

По точка 7.: Прилагане на медиацията при споровете по Хагската конвенция от 1980 г.

Беше изслушан унгарският опит. В Унгария се увеличават случаите на международно отвлечане на деца.

Институтът на медиацията е въведен със закон, а самата тя е безплатна и донякъде задължителна. Към Министерството на правосъдието съществува списък на медиаторите, които получават обучение всеки две години, като за първоначалното вписване обучението е 60 часа.

Отчетен бе лингвистичният проблем при извършването на медиацията.

Унгарската страна и спечелила финансиране по проект, предназначен с нарастване ролята на медиацията като извънсъдебен начин за разрешаване на спорове, ще бъде изработено и нарочно

Практическо ръководство, което ще бъде публикувано на правителствената страница. Проведена е била и специална конференция в Будапеща, посветена на тази материя.

В проведената дискусия представителят на Германия заяви, че е необходима специализация и обучение на медиаторите, като те придобият специални знания и умения. Необходимо е и сътрудничество на вътрешно и международно ниво, какъвто е и един от контекстите на Хагската конвенция.

От българска страна се изказа съдия Богдана Желявска, която заяви, че в България също е налице концентрация на юрисдикция по тези дела и те се разглеждат от Брачно отделение на Софийски градски съди по-конкретно от шест съдии. В законодателството е предвидена специална компетентност на СГС в тази насока. По този въпрос и във връзка със създадената организация бе изготвен и доклад до Секретариата на Хагската конференция, публикуван впоследствие в официалния ѝ бюлетин за 2013 г.

Бе подчертано също така, че у нас детето задължително се изслушва по дела, свързани с Хагските конвенции от 1980 г. и 1996 г., ако то е навършило 10 г. И това е много важно, защото неговият глас трябва да бъде чул и разбран правилно. Изслушването става в присъствието на педагог и социален работник.

Бе подчертано, че в България по тези дела и за разрешаването на спорове от такъв характер медиация не се прилага, както и бе споделено мнението, че за да има някакви конкретни резултати от нейното прилагане, тя трябва да бъде "задължителна", т.е. предвидена като част от процеса с образно процесуалното ни законодателство.

Бе отчетена и необходимостта от обучение на медиаторите.

Представителят на МП от българска страна Лесталина Черногорова заяви, че една от причините за неприлагането на медиацията е фактът, че

че производствата по Хагските конвенции са безплатни, а медиацията - платена.

По точка 8.: Представителят на Чехия запозна присъстващите с чешкия опит в случаите на миграция на деца, каквито особено много са зачестили в тази държава - членка.

Създадени са специални центрове. Понастоящем статистиката е, че са установени 153 случая, от които само 5 успяват да се интегрират.

Повечето деца са от Афганистан, Сирия, Сомалия. Голямата част са МИЖДУ 15 и 17 години.

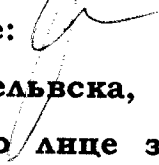
По точка 9.:

Следващи срещи:

- 21 и 22 юни 2016 г. - проблеми по Регламента за издръжките - Брюксел,
- 4 и 5 октомври 2016 г. - Регламентът за наследяването - Брюксел,
- 14 и 15 ноември 2016 г. - Регламенти 1393 и 1206 - Братислава.

Поради изчерпване на дневния ред срещата беше закрыта.

София, 12.05.2016 г.

С уважение:
Богдана Жельвска,
Национално лице за контакт
на граждански дела към
ЕСМГТД